

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____
(підпис)
“ ____ ” _____ 201__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
за магістерською програмою професійного спрямування
Економіка, планування та управління бізнесом

на тему: «Держане регулювання інвестиційної діяльності (на прикладі
Одеського регіону)»

Виконавець:

студент факультету економіки і
управління підприємництвом
Бойко Артем Петрович

_____
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Клевцевич Наталія Анатоліївна

_____
/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНИ	5
1.1. Сутність, характеристика і значення інвестицій та інвестиційної діяльності для розвитку вітчизняної економіки	5
1.2. Нормативно-правове забезпечення регулювання інвестиційної діяльності.....	13
1.3. Принципи державного регулювання інвестиційної діяльності.	19
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ	26
2.1. Загальна характеристика Одеської області.....	26
2.2. Аналіз результатів інвестиційної діяльності	34
2.3. Аналіз динаміки, структури інвестицій та іноземних інвестицій в Одеській області	46
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	55
3.1. Основні напрями стимулювання і підвищення ефективності інвестиційної діяльності в Одеській області	55
3.2. Фінансування та мінімізація ризиків в управлінні інвестиційної діяльності в Одеській області	65
3.3. Прогнозування обсягів інвестування Одеського регіону	70
ВИСНОВКИ	76
Список використаних джерел	79

ВСТУП

Актуальність теми. Державне регулювання інвестиційної діяльності є досить важливою умовою щодо економічного зростання країни та істотного поліпшення умов життя українських громадян. Сьогодні з найактуальніших проблем є структурне реформування промисловості на різних рівнях управління, яке б забезпечувалось науковими, методичними і правовими положеннями, а також мало підтримку з боку держави, тобто дієве державне регулювання.

Водночас економічні процеси на сучасному етапі, етапі перехідної економіки, зумовлюють необхідність комплексного дослідження структурних змін з метою визначення загальнодержавних і регіональних аспектів, тенденцій та напрямів розвитку промисловості, і особливо державного регулювання інвестиційних процесів. Ця проблема, яка має теоретичні і практичні аспекти, досить тісно пов'язана з капітальними вкладеннями, інвестиціями, без яких важко забезпечити стаке економічне зростання. Питаннями дослідження інвестиційних процесів займалися такі вчені як: В. Александров, Ю. Бажал, В. Балабанов, І. Бланк, Є. І. Бойко, О. Василик, В. Вітлінський, С. Науменкова, В. Опарін, А. Пересада, В. Плиса, Я. Побурко.

Однак, попри суттєві напрацювання в цій сфері, сфері державного регулювання інвестиційної діяльності, усе ще залишаються прогалини і відкритими низка проблем, які потребують досконалого обґрунтування та вирішення, а саме: питання практичних аспектів ефективного використання інвестиційного потенціалу в реальному секторі національної економіки, пошуку потенційних інвесторів та резервів щодо інвестиційного забезпечення як виробництв, так і галузей вітчизняної економіки, розроблення дієвих механізмів мобілізації та раціонального використання інвестицій, а також, особливо, державного регулювання інвестиційної діяльності.

Мета дослідження - аналіз системи державного регулювання інвестиційної діяльності та розробка рекомендацій щодо інвестиційного розвитку Одеського регіону.

Для досягнення поставленої мети визначені наступні завдання:

1. Надати визначення поняттю державне регулювання інвестиційної діяльності, дослідити його мету та процес управління;
2. Проаналізувати систему інвестиційної діяльності (на прикладі Одеського регіону);
3. Виділити проблеми в системі інвестиційної діяльності Одеської області;
4. Розробити рекомендації щодо вдосконалення інвестиційного клімату Одеського регіону.

Об'єкт дослідження – інвестиційний розвиток Одеської області.

Предмет дослідження – теоретичні, методологічні та прикладні аспекти державного регулювання інвестиційної діяльності та розвитку регіону.

Методами дослідження у роботі виступають:

- аналіз, який припускає розгляд предмету або явища з урахуванням його індивідуальних властивостей та ознак;
- дедукція, де висновки робляться з урахуванням безлічі окремих властивостей предмета або явища;
- спостереження, яке ґрунтується на об'єктивному сприйнятті процесів, що відбуваються з метою отримання певної інформації про риси та ознаки предметів та явищ;
- метод статистичної обробки даних, для створення таблиць та їх аналізу;
- метод порівняльної оцінки змісту діючої та актуалізованої системи управління;

Інформаційною базою дослідження слугували нормативно-правові акти з проблематики інвестування на рівні регіонів, підручники та навчальні посібники, наукові статті у яких розглядаються питання інвестиційної діяльності областей, інтернет-джерела, дані офіційною статистичною звітності з теми дослідження.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: «Державне регулювання інвестиційною діяльності в Україні», науковий студентський вісник Факультету економіки та управління підприємництвом.

ВИСНОВКИ

1. Інвестиції у просторовому розвитку національної економіки виконують основні функції щодо забезпечення прогресивних структурних змін у вітчизняній економіці, реалізації інноваційних процесів та підвищення ефективності виробничих процесів.

2. Інвестиції – це сукупність майнових і фінансових ресурсів та інтелектуальних цінностей, які вкладають у власне виробництво з метою його реконструкції, модернізації та запровадження новітніх технологій, в інші об'єкти суб'єктів підприємництва та соціальної сфери з метою отримання прибутку, або ж соціального ефекту, а інвестиційна діяльність – це процес реалізації інвестицій.

3. Правове регулювання інвестиційної діяльності в Україні здійснюється шляхом прийняття Верховною Радою законодавчих актів, видання указів Президента, нормативних актів Уряду (постанов, розпоряджень). Закони, законодавчі і нормативні акти визначають об'єкт і зміст регулювання інвестиційної діяльності.

4. Державне регулювання – це сукупність інструментів, за допомогою яких відповідні органи держави на базі законодавства та в межах своєї компетенції здійснюють вплив на процес функціонування тієї чи іншої сфери суспільного життя. Державне регулювання інвестиційної діяльності здійснюється для реалізації економічної, науково-технічної і соціальної політики виходячі із цілей розвитку України, державних та регіональних програм розвитку економіки держави, державного і місцевих бюджетів, зокрема передбачених у них обсягів фінансування інвестиційної діяльності.

5. Одним із важливих факторів щодо стимулювання інвестиційноінноваційного розвитку вітчизняної економіки є створення технопарків, які відіграють особливо важливу роль у забезпеченні швидкого впровадження результатів науково-дослідних робіт та інновацій у виробництво.

6. Для пожвавлення економічного зростання, піднесення інвестиційної активності і посилення темпів розвитку інвестиційних процесів досить важливими є реалізація інвестиційної та інноваційної політики держави, державне

регулювання фондового ринку, розвиток діяльності фондових бірж, заохочення іноземних інвестицій у вітчизняну економіку і банківське інвестиційне кредитування реального сектору національної економіки та інновацій.

7. За останні роки інвестиційна активність вітчизняних підприємців фактично весь час знижалася, що відображалось у зменшенні долі інвестиційного капіталу, вкладеного в реальні активи.

8. Найбільші обсяги капітальних інвестицій освоєно в галузях в період 2016-2018 рр.: транспорт, складське госп-во, поштова, кур'єрська діяльність – 1696,3 млн.грн. (20,5%); будівництво – 1224,8 млн. грн. (14,8%); промисловість – 1217,0 млн. грн. (14,7%); сільське, лісове та рибне господарство – 1142,2 млн. грн. (13,8%); державне управління й оборона; обов'язкове соц. страхування – 801,1 млн.грн. (9,6%); операції з нерухомим майном – 687,4 млн.грн. (8,3%); діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 520,4 млн.грн. (6,3%).

9. За останні 7 років індекс капітальних інвестицій постійно відчутно змінювався, але найбільший спад спостерігався у 2014 році (29,9%), це пов'язано з напруженою ситуацією в середині країни, тому дані з 2014 року наведені без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях. Попри це, у 2016 році відбувся значний скачок, і склав 163,4 %, але у 2018 відбулось зниження до 128,8%.

10. Обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерний капітал), внесених в економіку області з початку інвестування, за станом на 31 грудня 2017 року становив 1363,2 млн.дол. США, що на 2,5% перевищує обсяг інвестицій на початок 2017р., та в розрахунку на одну особу складає 573,4 дол. США. З країн ЄС внесено 817,9 млн.дол. США (60,0% загального обсягу) та з інших країн світу – 545,3 млн.дол. США (40,0%).

11. Пріоритетними для іноземних інвесторів були підприємства промисловості – транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності – організації, що здійснюють операції з нерухомим майном.

12. Інвесторів відлякує високий рівень корупції, недовіра до судової системи, нестабільність національної валюти, монополізація ринків.

13. Для поліпшення інвестиційної діяльності рекомендовано розвиток в таких напрямках як: створення сучасної мережі автомобільних доріг загального користування; модернізація та подальша розбудова портового господарства; орієнтація транспортної інфраструктури на обслуговування туристських потоків і т.д.

14. Рекомендації щодо вдосконалення державного регулювання інвестиційних процесів в Одеській області: сприяння організації та проведенню бізнес-форумів, ділових зустрічей, семінарів, круглих столів та інших іміджевих заходів з питань інвестиційної діяльності; сприяння державно-приватного діалогу з метою створення комфортного середовища для розвитку приватного сектора та економічного зростання; реалізація проектів міжнародної технічної допомоги і т.д.

15. Засобів нейтралізації або зниження інвестиційних ризиків в Одеській області: відокремлення завдань щодо ресурсного забезпечення в окремі напрямки та залучити до співпраці представників органів місцевого самоврядування, міжнародні організації технічної допомоги України; відкриття «єдиного вікна» для інвесторів, за допомогою якого буде забезпечено оперативне оформлення всіх документів, необхідних для початку інвестиційного процесу. страхування; забезпечення високої ліквідності інвестицій, забезпечення високої ліквідності проектів.

16. Згідно з прогнозом обсяг капітальних інвестицій складе: 2018 – 18805,3 млн. грн, 2019 – 20096,8 млн. грн, 2020 – 21388,3 млн. грн. Згідно з прогнозом обсяг зовнішніх інвестицій складе: 2018 – 1733,59 млн. дол. США, 2019 – 1823,826 млн.дол. США, 2020 –1914,061 млн. дол. США 2021 - 2004,297 млн. дол. США, 2022 – 2094,532 млн. дол. США. Згідно з прогнозом обсяг прямих інвестицій з Одеського регіону складе: 2018 – 31,4644 млн. дол. США, 2019 – 31,06 млн.дол. США, 2020 –30,6556 млн. дол. США 2021 - 30,2512 млн. дол. США, 2022 – 29,8468 млн. дол. США.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондарчук І. Інвестиційна політика в Україні / І. Бондарчук. – К. : Вид-во Української академії державного управління при Президентові України, 2013. – 24 с.
2. Олійник О. Реформування юридичної риторики в Україні: євроінтеграція та адаптація національного законодавства і права України до законодавства та права Європейського Союзу / О. Олійник // Віче : журнал Верховної Ради України. Громадсько-політичне і теоретичне видання. – К., 2015. – № 18 (279). – С. 27–29
3. Прадід Ю. Ф. Вступ до юридичної лінгвістики : навч. посібник / Ю. Ф. Прадід ; за ред. чл.-кора АПрН О. Н. Ярмиша. – Сімферополь : Доля, 2016. – 104 с.
4. Краткий экономический словарь / под ред. Ю. А. Белика и др. – 2-е изд., доп. – М. : Политиздат, 1989. – 399 с.
5. Куньч З. Й. Універсальний словник української мови / З. Й. Куньч. – Тернопіль : «Навчальна книга – Богдан», 2010. – 848 с.
6. Новий словник іншомовних слів : близько 40 000 слів і словосполучень / Л. І. Шевченко, О. І. Ніка, О. І. Хом'як, А. А. Дем'янчук ; за ред. Л. І. Шевченко. – К. : АРІЙ, 2014. – 672 с.
7. Новий словник іншомовних слів : 20 000 слів / укладання і передмова О. М. Сліпушко. – К. : Аконіт, 2015. – 848 с.
8. Дука А. П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування : навч. посібник / А. П. Дука. – К. : Каравела, 2007. – 424 с.
9. Ковтун О. І. Державне регулювання економіки : навч. видання / О. І. Ковтун. – Львів : «Новий світ – 2000», 2005. – 432 с.
10. Федоренко В. Г. Інвестознавство : навч. видання / В. Г. Федоренко, А. Ф. Гойко ; за наук. ред. В. Г. Федоренка. – К. : МАУП, 2013. – 408 с.
11. Карпунь І. Н. Державна інвестиційна економіка та механізм її реалізації : монографія / І. Н. Карпунь. – Львів : РВВ НЛТУ України, 2016. – 348 с.

12. Гальчинский А. Иностранные инвестиции: проблемы и перспективы / А. Гальчинский // Інвестиції: практика та досвід. Аналіз. Прогнози. Коментарі. – К. : Видавець ТзОВ «ДКС-Центр», 2010. – № 18 (99). – С. 12–15.
13. Панько О. М. Перспективи та проблеми інвестиційної політики підприємств будівельного комплексу України в умовах ринкової економіки / О. М. Панько // Інвестиції: практика та досвід. Аналіз. Прогнози. Коментарі. – К. : вид. ТзОВ «ДКС-Центр», 2011. – № 14 (86). – С. 24–29.
14. Яценко А.В. Формування інвестиційної політики зі стратегічних позицій розвитку України / А.В. Яценко // Інвестиції: практика та досвід. – 2014. – № 8. – С. 12–17.
15. Закон України «Про інвестиційну діяльність» № 1560-XII від 18.09.1991 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon1/rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nrcg=1560-128](http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nrcg=1560-128).
16. Старчук Є. Організаційно-правові засади захисту прав та інтересів інвесторів в Україні / Є. Старчук // Часопис Академії адвокатури України – 2015. – № 3. – С. 18–24
17. Бербека В. Є. Банківське фінансування інноваційного підприємництва в Україні / В. Є. Бербека // Регіональна економіка. – 2016. – № 4. – С. 146–153.
18. Кравчун О.С. Механізм державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні / О.С. Кравчун // Теорія та практика державного управління. – 2012. – Вип. 3 (38).
19. Когода О.П. Інвестування / О.П. Когода та ін. – К.: Знання, 2017. – 452 с.
20. Абромович Г.В. Напрями активізації державної політики щодо залучення іноземних інвесторів в економіку України / Г.В. Абромович // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 1. – С. 16–18.
21. Долішній М. Глобалізація та її регіональні виміри / М. Долішній, У. Садова, Л. Семів // Регіональна економіка. – 2013. – № 3. – С. 7–24.
22. Швайка Л. А. Державне регулювання економіки : навч. видання / Л. А. Швайка. – К. : Знання, 2006. – 435 с. – («Вища освіта ХХІ століття»).

23. Гальчинський А. С. Інноваційна стратегія українських реформ / А. С. Гальчинський, В. М. Геєць, А. К. Кінах, В. П. Семиноженко. – К. : Знання України, 2012. – 336 с.
24. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність : навч. посібник / Т. В. Майорова. – К. : ЦУЛ, 2014. – 376 с.
25. Чистов С. М. Державне регулювання економіки : навч. видання / С. М. Чистов, А. Ф. Никифоров, Т. Ф. Куценко та ін. – Вид. 2-ге, доопрац. і допов. – К. : КНЕУ, 2014. – 440 с.
26. Бардиш Г. О. Проектне фінансування : підручник / Г. О. Бардиш. – 3-тє вид., перероб. та допов. – К. : «Хай-Тек Прес», 2010. – 464 с.
27. Стратегія економічного і соціального розвитку України на 2014–2015 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
28. Паспорт Одеської області у 2017 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://oda.odessa.gov.ua/aboutodessa/pasport-oblasti>
29. Стратегія економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року / Додаток до рішення обласної ради № 576-VII від 21.12.2017 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dair.odessa.gov.ua/programmy/>
30. Програма соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області на 2018 рік / Додаток до рішення обласної ради № 575-VII від 21.12.2017 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://oda.odessa.gov.ua/socialeconomic/stratplanprog>
31. Звіт про виконання програми соціально-економічного та культурного розвитку одеської області за 2017 рік / Доопрацьований додаток до рішення обласної ради № 734 -VII від 12.06.2018 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://oda.odessa.gov.ua/socialeconomic/stratplanprog>
32. Звіт про виконання програми соціально-економічного та культурного розвитку одеської області за I півріччя 2018 року / Додаток до рішення обласної ради № 750-VII від 18.07.2018 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://oda.odessa.gov.ua/>

33. Федоренко В. Г. Інвестознавство : навч. видання / В. Г. Федоренко, А. Ф. Гойко ; за наук. ред. В. Г. Федоренка. – К. : МАУП, 2012. – 408 с.
34. Стратегія економічного та соціального розвитку одеської області до 2020 рок / Додаток до рішення обласної ради № 32-VII від 21.01.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://oda.odessa.gov.ua/socialeconomic/ekonomicna-situacia>
35. План заходів із реалізації у 2018-2020 роках стратегії економічного та соціального розвитку одеської області до 2020 року / Додаток до рішення обласної ради № 576-VII від 21.01. 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://oda.odessa.gov.ua/>
36. Капітальні інвестиції за видами активів (2010-2017) / Головне управління статистики в Одеській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>
37. Капітальні інвестиції за джерелами фінансування (2010-2017) / Головне управління статистики в Одеській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>
38. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності (2010-2017) / Головне управління статистики в Одеській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>
39. Капітальні інвестиції на охорону навколишнього природного середовища за видами природоохоронних заходів (2006-2017) / Головне управління статистики в Одеській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>
40. Зовнішньоекономічна діяльність (1995-2017) / Головне управління статистики в Одеській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>
41. Пояснювальна записка про виконання бюджету міста Одеси за 2017 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://omr.gov.ua/>
42. Мазур О. Є. Інвестиційна діяльність малого підприємництва в Україні / О. Є. Мазур // Фінанси України. – 2015. – № 11. – С. 32–37.

43. 208. Омелянович А. Р. Інвестування : монографія / А. Р. Омелянович. – К. : КНЕУ, 2012. – 412 с.
44. Про затвердження Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні : постанова Кабінету Міністрів України № 389 від 02.02.2016 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 28. – С. 95.
45. Телішевська Л. І. Інвестиційний аналіз : навч. посібник / Л. І. Телішевська, В. І. Успенко. – Х. : Бурун Книга, 2014. – 280 с.
46. Основні показники соціально-економічного розвитку Одеської області (станом на 01.09.2018) / Головне управління статистики в Одеській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>